կուռանտառաց մէջ եւ Օրինպոյի գեղակղեաց վրայ կը բուսնի։ Ծառասպան կոչուելուն պատճառն այն է՝ որ ծառերն իւր արմատովն ու ոստերովը կը պատէ եւ սեղմելով կը չորցնէ։ Գլխաւորաբար արմաւենեաց թշնամին է գեղարեւին։ Դնա արմաւենւոյն գագաթը կը բուսնի եւ անմեղ տունկ մը կ'երեւայ, բայց տակաւ իւր արմատները վար կ'ոստնակէ, որոնք կամաց կամաց կը ստուարանան եւ կը պատեն զարմաւենին. այս արմատներէն նոր ոստեր ալ է վեր կ'արձակուին որոնք կը պատատեն զարմաւենին, եւ այնպէս կը պնդեն՝ որ հիւթը չի կրնար ծառին ծառոց հետ հաղորդակցութիւն ունենալ, որով ծառը կը չորնայ։ Մի միայն արմաւենւոյ տեսակ մը (կոպեռնիկեան արմաւենի, copernica Tectorum) կրնայ դեմ դնել գեղարեւոյ՝ իւր քարի պէս կարծր կեղեւովը, որ նաեւ գեղարեւոյն պատատածքը կը ճաթեցընէ։

Թանաքարոյս։

Նոր Կրանատա թանաքարոյս (Coriara thymifolia) անուանի տունկ մը կայ, որուն հոյզն արգէն թանաք է եւ պէտք չունի պատրաստելու։ Գրերը նոսա կարմրագոյն կ'ելլան, բայց քանի մը ժամ վերջը խիստ սեւի կը փոխուին։ Այս թանաքը երկաթագրիչն կամ գրչածայրը չի ժանգոտեր սովորական թանաքներուն պէս։ Այս թանաքաց գրուած թուղթի մը ծովու ջրոյ մէջ թաթխուելու ելլայ, գրերն որոշ եւ անջիջ կը մնան։

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԽՕՂԵՐ

Հասկի շղթայ։ Ընտանեկան կենաց մէջ ընկերութիւն մը զուարճացընել բնութեան երեւոյթներով՝ օգտակար եւ հրահանգիչ է։ Օրինակի համար, եթէ ապակեայ (լաւագոյն է բաց կանանչ) նրբաթիզ շշի մը մէջ մեծ եւ ամբողջ հասկիթ մը ջրոյ երեսին վրայ ընկերութեան մ'ապրէ դնես, անուտարագոյս շատերը պիտի զարմանան եւ լուրն պիտի ճաթեցընեն, թէ ինչպէս կարելի եղած է հասկիթը շշին եռապատիկ եւ քառապատիկ նեղ վիզէն ներս մացընել։ Թող իրենք մտածեն, եւ շիշը ջնեն՝ որ չելլայ թէ կոտրած կամ կպցուած ելլայ. բայց դուն որ հիմայ կերպը պիտի սորվիս, չելլայ թէ անմիջապէս իրենց մեկնես։

Ա. Զրաւոր գինւոյ քացախ եւ մէջը թաթամ հասկիթի մը ձգէ, եւ թող որ այնչափ տեղ կենայ, մինչեւ որ մնի պէս կակղնայ, եւ կարող ելլաս ուղղիդ չափ բարակցընել եւ երկնցընել։ Նոյն միջոցին առ նրբաթիզ շիշ մը եւ մինչեւ կէսը օճառախառն մխրաջրոյ (lessive caustique) լեցուր, անոր վրայ կամաց կամաց ջուր լեցուր, մինչեւ որ շիշը բաւական լեցուի. այնուհետեւ հասկիթը զգուշութեամբ շշին բերէն ներս մղէ, որ եւ ջրոյ վրայ, որ մխրաջրոյ երեսը կը կենայ, իւր բնական ձեւը կ'առնու եւ ծորելոյն երեսը կը լողայ։ Բայց չելլայ թէ շիշը ցնցես։

Հրաբխի երկաթ։ Երկաթի կարգի վրայ ծակ մը բաց, մէջը քափուրի (camphre, տեսիլէրէ) երկայն կտոր մը տեղաւորէ եւ կրակ տուր։ Տեսնող կը կարծէ՝ որ երկաթն հրաբխէ եղած է։

Ցրուկ Լոյս յոգոլը։ Ա. գաւաթի մը, մէջը քիչ մը քլորատթթու կաղի (chlorate de potasse) եւ փոքրիկ կտոր մը փոսփոր (phosphore) դնեսէ, վրան պաղ ջուր լեցուր։ Ա. ապակեայ փոքրիկ խողովակի մը, միսէ ծծմբոյ թթուի (acide sulfurique) մէջ, մասագիտ խողովակին վերի բերանը գոցէ՝ որ թթուն մէջը մնայ, բայց զգուշացիր մնքմնայդ չդպչի։ Մասագ խողովակին վրայ ճնշելով՝ խողովակը թթուէն հանէ եւ պատրաստած գաւաթիդ մինչեւ յատակին իջեցուր։ Մասագ վերցրնելուդ պէս՝ գաւաթին յատակին վրայ կրակ կը տեսնես։

Հրաշալի շարժառաւ։ Մեծ սկաւառակի մը մէջ 150 կրամ ջուր լեցուր, վրան զգուշութեամբ աւելցուր 20 կրամ ծծմբոյ թթու, լեցուր մէջը 15 կրամ զինկի փոշի, եւ ոլոռի (պլիզէ) չափ փոսփորի կտոր մը դնեսէ մէջն։ Անմիջապէս կաղի փշրիկներ կը սկսին վեր ելլել, ջրոյն երեսը կը սկսի լուսաւորուիլ եւ այրիլ, եւ յատակէն կայծեր եւ շանթեր վեր կը սլանան ատակութեամբ։ Մի վախնար հրգեհի վտանգ մը չկայ, բաւական որ քիչ մը զգուշութիւն ընես։

Ջրոյ վրայ կոփաս։ Ջրալիր մեծ սկաւառակի մը մէջ մեծահատ աւազի չափ ծեծուած քափուր ցանէ։ Քափուրի հատիկներն ջրոյ երեսին վրայ կը սկսին շրջաններ ընել. երեմտով արագ արագ կը դառնան, քիչ մ'ետքը կը յոգնին, եւ քանի մը բոպէի մէջ կաքաւը կը վերջանայ։

Այս ամէն քիմիական իրերն ոչինչ գնով կրնաս գեղավաճառներու քով գտնել։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆՆԵՐ ՏԵՍՈՒՈՒԹԻՒՆ

Վիեննա, 28 Դեկտեմբերի 1889։

Նոր տարւոյս սկզբնաւորութեանը կը փակենք Հանդիսիս քաղաքական տեսութեան երրորդ տարին։

Ունեցանք այն այս երրորդ տարւան շրջանին մէջ եւս աղմկալից ամիսներ, սակայն ամէնն ալ անվնաս սաւեցան անցան Եւրոպայի քաղաքականութեան վրայ առանց փոքրիկ փոփոխութիւն մը յառաջ բերելու։

Ըստ այժմեան դրութեան՝ Եւրոպայի վիճակն յընդհանուրն նկատելով խաղաղական է. միայն մոռդրութեան արժանին այս է, որ սոյն իրաց վիճակն առ այժմ պահպանել տուողը տէրութեանց զինեալ զօրութիւնն է. բայց թէ այս զինեալ զօրութեան պահպանութեան տէրութիւնը ցոյշատ պիտի դիմանան, եւ թէ հանդերձ այսու Եւրոպայի վիճակը

digitised by A.R.A.R.@